

**ИВАН ВАЗОВ
РАКОВСКИ**

chitanka.info

Мечтател безумен, образ невъзможен,
на тъмна епоха син бодър, тревожен,
Раковски, ти дремеш под бурена гъст,
из който поглежда полусчупен кръст.
Син, дреми, почивай, ти, който не спеше,
ти, кой беше вихър, котел, що кипеше
над някакъв злобен, стихиен огън.
Спи! Кой ще разбужда вечния ти сън?

Природата веща беше се сбъркала:
тя от теб да стори гений бе искала,
затова в глава ти като в една пещ
фърли толкоз пламък и възторг горещ,
но друг таен демон се намеси тамо:
ти стана създанье от крайности само,
елемент от страсти, от злъчка и мощ,
душа пълна с буря, с блъсък и със нощ.
Твойта вражда беше вражда катаринска,
твойта любов беше любов исполинска,
любов без съмнение, без свяст, без предел,
що като кръст огромен ти беше понел.
Твоят символ беше: смърт или свобода,
сънят ти — Балкана, кумирът — народа,
народа с безчестие и с кърви облян.

Твоят живот целий беше един блян!

Ти гледаше бледен в бъдещето скрито.
Ти се вреще дръзко в миналото срито
и оттам влечеше кат победен знак
векове от слава, затулени в мрак,
за царе, юнаци вълшебни преданья,
обраснали с плесен старинни сказанья;
твоят орлов поглед виждаше навред
от българска слава останки безчет
и в тъмна ни древност, бездънна провала,
ти вкарваше смело вселената цяла.

Нищо невъзможно за теб не оста.
ти даваше образ на всяка мечта.
На неми загадки, сфинкси безответни
предлагаше твойте въпроси заветни;
историята, мракът, времето, редът
не значеха много в големий ти път;
ти иска да бутнеш, о, дух безпокоен,
нешастен мечтател, апостол и воин,
в един час делото на пет векове.
Чухме ний твойте горди викове,
когато при Сава^[1] и при Дъмбовица^[2]
викна пръв „Свобода! Сяйна е зорница!“
И ту с перо остро, ту с гореща реч
надеждите сейше наблиз и далеч.
Един само буден сред толкова спящи,
ти един за всички като демон бдящи
работи, бори се, стреска, вълнува,
тук мъдрец замислен, там луда глава,
мрачен узник в Стамбул, генерал в Балкана,
поет и разбойник под съща премяна,
мисъл и желязо, лира и тръба:
всичко ти бе вкупом за една борба.
Историята има да се позамисли
във кой лик безсмъртен тебе да причисли.

Ти умря. И пътят към гроба ти ням
обрасъл е вече със бурен голям,
и прахът ти гние без сълзи набожни...
Не зарасна само, герою тревожни,
проломът широкий, който ти тогаз
в бъдещето тъмно отвори за нас!

Пловдив, 1882

---

[1] Река в Югославия — влива се в Дунава при Белград. ↑

[2] Река, която тече през Букурещ. ↑

Ползван източник: „Иван Вазов — Събрани съчинения, т. I — Лирика“, под редакцията на Георги Щанев, „Български писател“, С. 1955

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.